

MINISTERUL MUNCII
ȘI JUSTIȚIEI SOCIALE

Nr. 67.612 /06.11.2019

CODUL ETIC/ DEONTOLOGIC/ DE CONDUITĂ AL PERSONALULUI DIN CADRUL CASEI JUDEȚENE DE PENSII BOTOȘANI

2019

PREAMBUL

Prezentul Cod de etică și conduită profesională a fost realizat prin consensul salariaților care fac parte din Casa Județeană de Pensii Botoșani, în conformitate cu prevederile OUG nr. 57/2019 privind Codul administrativ, și reprezintă un ghid în ceea ce privește comportamentul acceptabil din punct de vedere moral la nivel instituțional.

Prin interiorizarea valorilor și principiilor etice exprimate în cele ce urmează și respectarea regulilor morale deduse din acestea de către toți cei care intră sub incidența Codului, se așteaptă dezvoltarea unei culturi organizaționale integre și creșterea încrederii publice în actul administrativ.

Cele patru valori esențiale cuprinse în Codul de etică au rol de ghidare a comportamentului, ele nefiind exhaustive, dar exprimând îndeajuns de mult pentru a forma o orientare morală pentru orice angajat care trebuie să ia o decizie sau trebuie să îndeplinească o atribuție de serviciu.

O cultură organizațională bazată pe valori pune accentul nu pe o respectare mecanică a unor reguli, ci pe discernământ, pe orientarea morală, și pe modele de comportament. Ca atare, managementului instituției îi revine sarcina să asigure funcționarilor publici, personalului contractual și colaboratorilor un leadership moral.

De asemenea, centrarea pe valori a culturii organizaționale și a prezentului Cod de etică și conduită profesională presupune inițiativa comportamentului moral și exemplul personal.

Procesul de decizie în cadrul instituției publice trebuie să fie fundamentat pe valorile și principiile cuprinse în acest **Cod de etică și conduită profesională**.

CAPITOLUL 1

ROLUL CODULUI DE ETICA SI CONDUITA PROFESIONALA

Art. 1. Prezentul Cod de etică și conduită profesională, denumit în continuare „Cod”, stabilește principii și reguli morale și profesionale la care aderă toți demnitarii, funcționarii publici și personalul contractual din cadrul Casei Județene de Pensii Botoșani, denumiți în continuare „personal”, precum și colaboratorii instituției.

Art. 2. (1) Rolul Codului este să ghideze comportamentul moral și profesional al personalului și colaboratorilor Casei Județene de Pensii Botoșani, denumită în continuare „CJP Botoșani”, atât în timpul activității profesionale, cât și în afara acesteia (în măsura în care afectează imaginea instituției).

(2) Obiectivul Codului este să contribuie la crearea unei culturi organizaționale a integrității la nivelul CJP Botoșani și a unui climat etic care să determine personalul și colaboratorii să acționeze cu încredere reciprocă și profesionalism în interesul cetățeanului.

Art. 3. Codul de etică și conduită profesională pune accent pe formarea și dezvoltarea discernământului moral al personalului și colaboratorilor CJP Botoșani, în concordanță cu valorile și principiile organizaționale și nu pe o respectare mecanică a normelor de conduită conținute de acesta.

CAPITOLUL 2

VALORI ȘI PRINCIPII

Art. 4. (1) Prezentul Cod are drept fundament zece valori - supremația Constituției și a legii, prioritatea interesului public, asigurarea egalității de tratament a cetățenilor în fața autorităților și instituțiilor publice, profesionalismul, imparțialitatea și independența, integritatea morală, libertatea gândirii și a exprimării, cinstea și corectitudinea, deschiderea și transparența, responsabilitatea și răspunderea - și zece principii corespondente care trebuie să guverneze conduita profesională a funcționarilor publici și personalului contractual din cadrul Casei Județene de Pensii Botoșani.

(2) Principiile care corespund celor zece valori sunt:

- a). **Principiul supremației Constituției și a legii** - conform căruia persoanele care ocupă diferite categorii de funcții au îndatorirea de a respecta Constituția și legile țării;
- b). **Principiul priorității interesului public**, în exercitarea funcției deținute;
- c). **Principiul asigurării egalității de tratament a cetățenilor în fața autorităților și instituțiilor publice** - conform căruia persoanele care ocupă diferite categorii de funcții au îndatorirea de a aplica același regim juridic în situații identice sau similare;

- d). **Principiul profesionalismului** - conform căruia persoanele care ocupă diferite categorii de funcții au obligația de a îndeplini atribuțiile de serviciu cu responsabilitate, competență, eficiență, corectitudine și conștiinciozitate;
- e). **Principiul imparțialității și independenței** - conform căruia persoanele care ocupă diferite categorii de funcții sunt obligate să aibă o atitudine obiectivă, neutră față de orice interes altul decât interesul public, în exercitarea funcției deținute;
- f). **Principiul integrității morale** - conform căruia persoanelor care ocupă diferite categorii de funcții le este interzis să solicite sau să accepte, direct ori indirect, pentru ei sau pentru alții, vreun avantaj ori beneficiu în considerarea funcției pe care o dețin sau să abuzeze în vreun fel de această funcție;
- g). **Principiul libertății gândirii și a exprimării** - conform căruia persoanele care ocupă diferite categorii de funcții pot să-și exprime și să-și fundamenteze opiniile, cu respectarea ordinii de drept și a bunelor moravuri;
- h). **Principiul cinstei și corectitudinii** - conform căruia în exercitarea diferitelor categorii de funcții ocupanții acestora trebuie să fie de bună-credință;
- i). **Principiul deschiderii și transparenței** - conform căruia activitățile desfășurate în exercitarea diferitelor categorii de funcții sunt publice și pot fi supuse monitorizării cetățenilor;
- j). **Principiul responsabilității și răspunderii** - potrivit căruia persoanele care ocupă diferite categorii de funcții răspund în conformitate cu prevederile legale atunci când atribuțiile de serviciu nu au fost îndeplinite corespunzător.

CAPITOLUL 3 RESPONSABILITATEA

Respectul față de interesul public

Art. 5. În îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, personalul și colaboratorii CJP Botoșani au responsabilitatea morală fundamentală de a respecta interesul public, adică de a lua deciziile și de a întreprinde acele acțiuni care asigură un impact pozitiv asupra societății în ansamblul ei și indivizilor care o compun, în mod particular, sau care fac ca impactul negativ asupra acestora să fie cât mai mic cu putință.

Respectul față de cetățean

Art. 6. Personalul și colaboratorii CJP Botoșani au responsabilitatea de a respecta interesele legitime și drepturile cetățeanului. Aceasta responsabilitate nu se limitează la oferirea unor servicii publice, ci privește și efectele pe care le pot avea aceste servicii asupra cetățeanului.

Respectul față de instituție

Art. 7. Personalul și colaboratorii CJP Botoșani au obligația de a îndeplini atribuțiile de serviciu cu eficiență și eficacitate și de a utiliza în mod judicios resursele instituției și în

scopul pentru care au fost alocate. Responsabilitatea personalului și colaboratorilor CJP Botoșani este de a contribui la îmbunătățirea permanentă a performanței instituției din care fac parte sau colaborează.

Art. 8. Personalul CJP Botoșani trebuie să se asigure ca prin acțiunile și opiniile sale să nu aducă atingere prestigiului profesional al colegilor sau prestigiului instituției.

Art. 9. Personalul CJP Botoșani are, de asemenea, responsabilitatea față de promovarea valorilor etice incluse în acest cod și asupra promovării și menținerii unei culturi organizaționale bazate pe aceste valori.

Respectul față de ordinea constituțională și stat

Art. 10. Personalul CJP Botoșani trebuie să își exercite atribuțiile cu maximă responsabilitate având în vedere că, prin natura lor, aceste atribuții trebuie să consolideze ordinea constituțională și autoritatea statului. Orice acțiune și atitudine contrară acestui spirit descalifică persoanele pentru a deține aceste atribuții și funcții.

Conduita în relațiile cu cetățenii

Art. 11. (1) În relațiile cu persoanele fizice și cu reprezentanții persoanelor juridice care se adresează CJP Botoșani, funcționarii publici sunt obligați să aibă un comportament bazat pe respect, bunăcredință, corectitudine, integritate morală și profesională.

(2) Funcționarii publici au obligația de a nu aduce atingere onoarei, reputației, demnității, integrității fizice și morale a persoanelor cu care intră în legătură în exercitarea funcției publice, prin:

a). întrebuițarea unor expresii jignitoare;

b). acte sau fapte care pot afecta integritatea fizică sau psihică a oricărei persoane.

(3) Funcționarii publici trebuie să adopte o atitudine imparțială și justificată pentru rezolvarea legală, clară și eficientă a problemelor cetățenilor.

(4) Pentru realizarea unor raporturi sociale și profesionale care să asigure demnitatea persoanelor, eficiența activității, precum și creșterea calității serviciului public, se recomandă respectarea normelor de conduită prevăzute la alin. (1) - (3) și de către celelalte subiecte ale acestor raporturi.

(5) Funcționarii publici trebuie să adopte o atitudine demnă și civilizată față de orice persoană cu care intră în legătură în exercitarea funcției publice, fiind îndrituiți, pe bază de reciprocitate, să solicite acesteia un comportament similar.

(6) Funcționarii publici au obligația de a asigura egalitatea de tratament a cetățenilor în fața autorităților și instituțiilor publice, principiu conform căruia funcționarii publici au îndatorirea de a preveni și combate orice formă de discriminare în îndeplinirea atribuțiilor profesionale.

CAPITOLUL 4 PROFESIONALISMUL

Art. 12. Personalul și colaboratorii CJP Botoșani sunt responsabili și răspunzători din punct de vedere profesional pentru modul în care își desfășoară atribuțiile de serviciu și le revine sarcina de a se asigura că respectă principiile de legalitate, eficiență și eficacitate în îndeplinirea lor.

Art. 13. Personalul CJP Botoșani trebuie să fie informat și să cunoască legislația din domeniul atribuțiilor pe care le exercită, să se informeze și să solicite informații despre cele mai bune practici în domeniul în care își exercită atribuțiile.

Art. 14. Atunci când managementul instituției ori un terț (persoană fizică sau juridică) solicită servicii care exced atribuțiilor de serviciu și competențelor personalului și colaboratorilor CJP Botoșani, aceștia din urmă au obligația de a își face cunoscută limitarea profesională.

Art. 15. Personalul de conducere al CJP Botoșani are obligația de a se asigura că funcționarii publici, personalul contractual și colaboratorii instituției aflați în subordine au competențele, condițiile și resursele necesare unei bune îndepliniri a sarcinilor de serviciu, că sunt protejați în fața unor abuzuri la nivel instituțional și că respectă prevederile prezentului Cod de etică și conduită profesională, în conformitate cu legislația în vigoare aplicabilă și cu principiile managementului responsabil.

Art. 16. (1) Personalul și colaboratorii CJP Botoșani sunt datori să respecte atât prevederile prezentului cod de etică și conduită profesională, alături de toate celelalte norme, politici și proceduri instituționale, cât și prevederile legale și profesionale aplicabile domeniului în care își exercită atribuțiile de serviciu.

(2) În situațiile în care există diferențe de reglementare, va prevala norma juridică, etică sau profesională cea mai restrictivă.

Art. 17. (1) Libertatea de exprimare și dreptul la imagine proprie sunt garantate prin Constituție, iar angajații și colaboratorii CJP Botoșani au obligația de a se asigura că opiniile proprii exprimate în public sau în privat nu aduc atingere imaginii instituției publice, precum și demnității și reputației unei persoane, indiferent de statutul acesteia. Aceste situații nu se referă la situațiile de avertizor de integritate.

(2) Personalul CJP Botoșani are garantată libertatea de exprimare și dreptul la opinie în formularea unei poziții profesionale, însă exprimarea unui punct de vedere în numele instituției sau despre activitatea acesteia, în scris sau verbal, fără existența unui mandat în acest sens sau în contradicție totală cu politica instituției pe acel domeniu, nu reprezintă o situație de exercitare a libertății de exprimare. Personalul trebuie să se asigure că atunci când exprimă un punct de vedere al instituției sau când este invitat în calitate de

reprezentat al instituției, exprimă acele puncte de vedere asupra cărora în cadrul instituției s-a decis sau s-a întrunit un acord.

Art. 18. Atunci când se solicită puncte de vedere sau opinii avizate, personalul sau colaboratorii CJP Botoșani trebuie să formuleze aceste opinii exclusiv pe baza principiilor profesionale și pe cele ale garantării unui act administrativ obiectiv, fără a fi influențat de convingerile personale sau interesele grupurilor din care face parte.

Art. 19. În timpul deplasărilor interne și/sau externe, personalul și colaboratorii CJP Botoșani au obligația de a avea o conduită corespunzătoare regulilor de protocol și diplomație aplicabile, intrând în responsabilitatea lor de a cunoaște și de a respecta tradițiile, obiceiurile și legile țării sau comunității gazdă.

CAPITOLUL 5 INTEGRITATEA

Art. 20. În relația cu publicul, cu colegii din instituție sau din cadrul altor organizații sau sfere profesionale, precum și cu superiorii ierarhici, personalul și colaboratorii CJP Botoșani trebuie să adopte o atitudine bazată pe respect - o atitudine imparțială, nediscriminatorie, deschisă și diligentă.

Conflictele de interese

Art. 21. (1) Personalul și colaboratorii CJP Botoșani au datoria legală, morală și profesională de a se asigura că în timpul exercitării activității nu se află în conflict de interese sau într-o situație de incompatibilitate, așa cum sunt definite acestea în legislația actuală și în spiritul acestui cod de etică.

(2) În cazul în care intervine o situație de conflict de interese sau incompatibilitate, personalul și colaboratorii CJP Botoșani trebuie să sesizeze în scris, în maximum 7 zile lucrătoare de la apariția situației de conflict de interese sau stării de incompatibilitate, superiorii ierarhici. În astfel de situații, managementul CJP Botoșani are obligația de a se asigura, prin măsuri instituționale, că a fost evitat conflictul de interese sau incompatibilitatea declarate, fără a aduce atingere demnității persoanei și drepturilor profesionale și contractuale ale celui care face obiectul conflictului de interese, respectiv incompatibilității sesizate.

Cadourile, atențiile și materialele cu caracter promoțional

Art. 22. (1). Personalului CJP Botoșani îi este interzis să solicite și să primească cadouri, servicii, favoruri, invitații sau orice alt avantaj, indiferent de natura și contextul acordării lor.

(2) Sunt exceptate de la prevederile alin. (1) bunurile pe care funcționarii publici le-au primit cu titlu gratuit în cadrul unor activități de protocol în exercitarea mandatului sau a funcției publice deținute, care se supun prevederilor legale specifice.

Avertizarea de integritate

Art. 23. (1) Angajații și colaboratorii CJP Botoșani au obligația morală și profesională suplimentar celei legale, de a sesiza orice abatere de la procedurile, normele, politicile interne ale instituției, precum și de la lege de care iau cunoștință.

(2) În baza Legii nr. 571/2004 privind protecția personalului din autoritățile publice, instituțiile publice și din alte unități care semnaleză încălcări ale legii și în spiritul acestui Cod de etică și conduită profesională, se prezumă că avertizarea de integritate se bazează pe buna credință a avertizorului.

Interdicții și limitări în ceea ce privește implicarea în activitatea politică

Art. 24. (1) Funcționarii publici pot fi membri ai partidelor politice legal constituite, cu respectarea interdicțiilor și limitărilor prevăzute la art. 242 alin. (4) și art. 420 din Codul administrativ.

(2) Funcționarii publici au obligația ca, în exercitarea atribuțiilor ce le revin, să se abțină de la exprimarea sau manifestarea publică a convingerilor și preferințelor lor politice, să nu favorizeze vreun partid politic sau vreo organizație căreia îi este aplicabil același regim juridic ca și partidelor politice.

Art. 25. În exercitarea funcției publice, funcționarilor publici le este interzis:

a) să participe la colectarea de fonduri pentru activitatea partidelor politice, a organizațiilor cărora le este aplicabil același regim juridic ca și partidelor politice, a fundațiilor sau asociațiilor care funcționează pe lângă partidele politice, precum și pentru activitatea candidaților independenți;

b) să furnizeze sprijin logistic candidaților la funcții de demnitate publică;

c) să afișeze, în cadrul autorităților sau instituțiilor publice, însemne ori obiecte inscripționate cu sigla și/sau denumirea partidelor politice, ale organizațiilor cărora le este aplicabil același regim juridic ca și partidelor politice, ale fundațiilor sau asociațiilor care funcționează pe lângă partidele politice, ale candidaților acestora, precum și ale candidaților independenți;

d) să se servească de actele pe care le îndeplinesc în exercitarea atribuțiilor de serviciu pentru a-și exprima sau manifesta convingerile politice;

e) să participe la reuniuni publice cu caracter politic pe durata timpului de lucru.

CAPITOLUL 6 TRANSPARENȚA

Accesul liber la informațiile de interes public

Art. 26. În conformitate cu legislația în vigoare, activitatea CJP Botoșani trebuie să fie transparentă și accesibilă cetățeanului, garantând o bună comunicare cu cetățenii, cu societatea civilă și cu mediul de afaceri.

Art. 27. În temeiul relațiilor de parteneriat dezvoltate cu societatea civilă, personalul și colaboratorii CJP Botoșani furnizează reprezentanților acesteia informații referitoare la proiectele, programele și alte documente de interes public care au legătură cu activitatea instituției, în limita competențelor ce îi/le revin.

Art. 28. Personalul CJP Botoșani potrivit atribuțiilor ce îi revin și conform legislației privind accesul la informații de interes public, este obligat:

- a) să asigure informarea activă, corectă și la timp a cetățenilor asupra chestiunilor de interes public;
- b) să asigure accesul liber la informațiile de interes public în condițiile legii;
- c) să respecte termenele prevăzute de lege privind furnizarea informațiilor.

Protecția datelor și a informațiilor

Art. 29. Personalul CJP Botoșani este obligat să respecte limitările impuse de lege privind accesul la informații, în scopul protejării informațiilor confidențiale, a secretului de stat sau de serviciu, a protejării vieții private a persoanelor și a securității naționale.

Art. 30. Personalul și colaboratorii CJP Botoșani au obligația să păstreze, în condițiile legii, confidențialitatea deplină a datelor și informațiilor pe care le dețin sau la care au acces pe perioada desfășurării activității și să nu le utilizeze abuziv sau în folos personal, sau să le facă cunoscute unui terț, inclusiv după încetarea activității care le conferă acces la aceste informații.

Art. 31. Culegerea stocarea și utilizarea datelor cu caracter personal de către personalul și colaboratorii CJP Botoșani se fac în condițiile legii și vor fi limitate strict la ceea ce este necesar pentru realizarea obiectivelor legale legitime și specifice instituției.

CAPITOLUL 7 ACTIVITATEA PUBLICĂ

Art. 32. Comunicarea oficială a informațiilor și datelor privind activitatea CJP Botoșani, precum și relațiile cu mijloacele de informare în masă se asigură de către funcționarii publici desemnați în acest sens de conducătorul autorității sau instituției publice, în condițiile legii.

Art. 33. Funcționarii publici desemnați să participe la activități sau dezbateri publice, în calitate oficială, trebuie să respecte limitele mandatului de reprezentare încredințat de conducătorul autorității ori instituției publice în care își desfășoară activitatea.

Art. 34. În cazul în care nu sunt desemnați în acest sens, funcționarii publici pot participa la activități sau dezbateri publice, având obligația de a face cunoscut faptul că opinia exprimată nu reprezintă punctul de vedere oficial al autorității ori instituției publice în cadrul căreia își desfășoară activitatea.

Art. 35. Funcționarii publici pot participa la elaborarea de publicații, pot elabora și publica articole de specialitate și lucrări literare ori științifice, în condițiile legii.

Art. 36. Funcționarii publici pot participa la emisiuni audiovizuale, cu excepția celor cu caracter politic ori a celor care ar putea afecta prestigiul funcției publice.

Art. 37. În cazurile prevăzute la art. 34 și 35, funcționarii publici nu pot utiliza informații și date la care au avut acces în exercitarea funcției publice, dacă acestea nu au caracter public. Prevederile art. 33 se aplică în mod corespunzător.

Art. 38. În exercitarea dreptului la replică și la rectificare, a dreptului la demnitate, a dreptului la imagine, precum și a dreptului la viață intimă, familială și privată, funcționarii publici își pot exprima public opinia personală în cazul în care prin articole de presă sau în emisiuni audiovizuale s-au făcut afirmații defăimătoare la adresa lor sau a familiei lor. Prevederile art. 33 se aplică în mod corespunzător.

Art. 39. Funcționarii publici își asumă responsabilitatea pentru apariția publică și pentru conținutul informațiilor prezentate, care trebuie să fie în acord cu principiile și normele de conduită prevăzute de prezentul cod.

Art. 40. Prevederile art. 31 - 38 se aplică indiferent de modalitatea și de mediul de comunicare.

CAPITOLUL 8

CONSILIEREA ETICĂ A FUNCȚIONARILOR PUBLICI

Art. 41. În scopul aplicării eficiente a dispozițiilor prezentului cod referitoare la conduita funcționarilor publici și personalului contractual în exercitarea funcțiilor deținute, conducătorul CJP Botoșani desemnează, prin act administrativ, un funcționar public, de regulă din cadrul Compartimentului de resurse umane, pentru consiliere etică și monitorizarea respectării normelor de conduită.

Art. 42. Consilierul de etică monitorizează modul de aplicare și respectare a principiilor și normelor de conduită de către personalul angajat din cadrul CJP Botoșani și întocmește rapoarte și analize cu privire la acestea.

Art. 43. Consilierea etică are caracter confidențial și se desfășoară în baza unei solicitări formale adresate consilierului de etică sau la inițiativa sa, atunci când din conduita funcționarului public rezultă nevoia de ameliorare a comportamentului acestuia. Consilierul de etică are obligația de a nu comunica informații cu privire la activitatea derulată decât în situația în care aspectele semnalate pot constitui o faptă penală.

Art. 44. Pentru informarea cetățenilor, Compartimentul comunicare și relații publice din cadrul CJP Botoșani asigură publicarea principiilor și normelor de conduită pe pagina de internet și le afișează la sediul instituției publice, într-un loc vizibil și accesibil publicului.

Art. 45. (1) Funcționarii publici și personalul contractual din cadrul CJP Botoșani nu pot fi sancționați sau prejudiciați în niciun fel pentru că s-au adresat consilierului de etică cu solicitarea de a primi consiliere cu privire la respectarea principiilor și normelor de conduită.

(2) Personalul CJP Botoșani este protejat în cazul în care semnalează orice fel de neregularități sau încălcări ale legii, de care direct sau indirect are cunoștință.

CAPITOLUL 8

RĂSPUNDEREA ADMINISTRATIV - DISCIPLINARĂ

Art. 46. În conformitate cu prevederile art. 492 alineat (1) din Codul administrativ, încălcarea cu vinovăție de către funcționarii publici a îndatoririlor corespunzătoare funcției publice pe care o dețin și a normelor de conduită profesională și civică prevăzute de lege constituie abatere disciplinară și atrage răspunderea administrativ-disciplinară a acestora.

Art. 47. În cadrul CJP Botoșani se constituie Comisia de disciplină prin decizie a conducătorului entității publice, având următoarea competență:

- a) analizarea faptelor sesizate ca abateri disciplinare prevăzute la art. 492 alin. (2) din Codul administrativ;
- b) propunerea sancțiunii disciplinare aplicabile funcționarilor publici;
- c) sesizarea autorității responsabile de asigurarea integrității în exercitarea demnităților și funcțiilor publice și prevenirea corupției instituționale pentru abaterea disciplinară referitoare la incompatibilități prevăzută la art. 492 alin. (2) lit. l), în vederea verificării și soluționării.

DISPOZIȚII FINALE

Art. 48. (1) Prezentul Cod de etică și conduită profesională completează Regulamentul intern al CJP Botoșani, contractele de muncă și rapoartele de serviciu pe care salariații le au cu instituția.

(2) Codul intră în vigoare la data aprobării lui prin Decizie a Directorului executiv.

(3) La angajare, transfer, concediere sau demisie, precum și la începutul și încheierea contractului de colaborare, personalului și colaboratorilor CJP Botoșani li se vor aduce la cunoștință prevederile Codului de etică și conduită profesională.

(4) Consilierul de etică din cadrul CJP Botoșani, salariat în cadrul Compartimentului Resurse umane, include în Planul anual de pregătire profesională elaborat de CJP Botoșani propunerii privind instruirea personalului pe tema: „etică și integritate” - Cod 2.6, de la „Domeniul 2 - Comunicare și transparență decizională” și solicită Casei Naționale de Pensii Publice organizarea acțiunilor de formare profesională privind normele de conduită pentru personalul instituției.